

Прогноз розвитку і розмноження шкідників цукрових буряків на 2015 рік

Погодні умови другої половини літа минулого року сприяли інтенсивному розвитку *звичайного бурякового довгоносика*. За даними осінніх обстежень цим шкідником було заселено 65% бурякових площ з середньою чисельністю 1,1 (жуків, лялечок), макс. – 4-6 (Київська, Полтавська обл.) екз. на кв. м.

Під час осінніх розкопок жуки у популяції складали 74%, лялечки 13%, личинки 9%. У цілому в полях бурякових сівозмін чисельність шкідника становила 0,5-1,0, максимально 4 екз. на кв. м. Порівняно з минулим роком, площі, заселені довгоносом з чисельністю до 0,5 екз. на кв. м, збільшились на 5%, з чисельністю 0,6-2 екз. на кв. м на 1%, а з чисельністю 2,1-5 екз. на кв. м зменшились на 1%.

Стан популяції довгоносика характеризується високою життєздатністю: основна маса комах у доброму фізіологічному стані, має достатню кількість жирового тіла, статевий індекс нахилений у бік самиць, тому у 2015 р. передбачається значна щільність і шкідливість фітофага у визначеному його ареалі (Київська, Полтавська, Черкаська, Сумська, Чернігівська обл.) насамперед за сприятливих умов перезимівлі та у період виходу жуків з ґрунту. Збереженість сходів від цього фітофага гарантується за умов використання для сівби цукрових буряків насіння, що оброблене захисно-стимулюючими речовинами, а також дотримання технології вирощування культури відповідно до зони бурякосіяння. За потреби, коли щільність популяції шкідника значно перевищуватиме ЕПШ і він загрожуватиме посівам, не виключається необхідність у проведенні наземного обприскування рослин рекомендованими інсектицидами, водночас віддаючи перевагу використанню їх композицій з метою виключення виникнення резистентних популяцій проти того чи іншого хімічного препарату.

Осінніми обстеженнями *сірого бурякового довгоносика* виявлено у всіх бурякосійних регіонах, де ним заселено 11% обстежених площ за середньої чисельності 0,5 екз. на кв. м. В окремих областях, таких як Вінницька, Сумська, Житомирська, Хмельницька, Харківська у ґрунті виявлено в середньому 0,2-0,6, макс. – 2 екз. жуків сірого довгоносика на кв. м. У 2015 році у цих та ряді інших, передусім, лісостепових та поліських областях існує велика ймовірність збереження значної чисельності сірого довгоносика, особливо, у тих господарствах, де поля сівозміни забур'янені осотом, березкою, гірчаком та іншими рослинами, якими він живиться.

Осінні обстеження показали значну чисельність *бурякового довгоносика-стеблоїда* (серед. - 0,7, макс. - 2,0 екз.) в місцях його зимівлі – на не угіддях, лісосмугах, багаторічних травах. Тому у 2015 році навіть за несприятливих умов перезимівлі, можна очікувати суттєвої шкідливості фітофага у посівах цукрових буряків, передусім на території Харківської та Полтавської областей.

Нове (літнє покоління) *бурякових блішок* у серпні минулого року налічувало у середньому 1,5-3,0, макс. 5,0-6,0 екз. на рослину.

Зимуючий запас блішок становить 1,5 - 6,0 екземплярів на кв. м, що в межах багаторічних показників.

На весні поточного року загроза сходам цукрових буряків від них можлива у всіх зонах бурякосіяння і корегуватиметься погодними умовами, токсикацією рослин системними препаратами та за потреби обробкою посівів цієї культури інсектицидами проти інших шкідників.

За результатами осінніх обстежень виявлено 24% площ, заселених **щитоносками (буряковою, лободовою)** за середньої чисельності 0,4 екз. на кв. м., що нижче багаторічних показників. У більшості областей переважала лободова щитоноска (60-100%).

У 2015 р. за сприятливих погодних умов (помірно тепла та волога погода) щитоноски можуть представляти загрозу посівам цукрових буряків в осередках, перш за все за умови неякісної обробки насіння цієї культури інсектицидами, а також на полях, засмічених лободовими бур'янами.

Зимуючий запас **бурякової крихітки** дещо нижчий від минулорічних показників і становить в середньому 26, максимально у Львівській, Вінницькій, Івано-Франківській, Тернопільській областях - 30-50, у вогнищах Вінницької області – 100-400 екз. на кв. м.

У 2015 році за умови ранньої теплої та вологої весни високий ступінь загрози сходам від бурякової крихітки існуватиме у зазначеному регіоні.

За даними осінніх обстежень чисельність жуків **мертвоїдів (темного, матового, голого)** у місцях зимівлі становила 0,1-0,2, екз. на кв. м. У 2015 р. за умов теплої і вологої погоди навесні - початку літа можливе формування осередків підвищеної їх чисельності і шкідливості.

Осінніми обстеженнями рослин-господарів (бруслина, калина, жасмин) виявлено 14-113 яєць **попелиці бурякової листкової** на 1 пог. м. гілок. Тому за сприятливих умов перезимівлі, теплої та помірного-вологої погоди у весняно-літній період можливий спалах масового розмноження та значної шкідливості попелиці листкової бурякової у посівах цукрових буряків у більшості бурякосійних областей, передусім лісостепової зони.

Шкідливість **попелиці кореневої бурякової** у 2015 р. малоімовірна в першу чергу через повсюдне використання для сівби насіння цукрових буряків обробленого інсектицидами, проте враховуючи високі репродуктивні можливості кореневої попелиці можливе осередкове підвищення її чисельності і шкідливості у лісостепових та степових областях.

Зимуючий запас **мух мінувальних бурякових** становить 0,7-1,0, подекуди у Тернопільській, Хмельницькій, Житомирській областях – 1,4-3,0 пупаріїв на 1 кв. м, що на рівні минулорічних показників. У 2015 р. значної чисельності мінуючи мух не очікується, проте за сприятливих умов перезимівлі, помірної вологості та достатньої кількості тепла протягом вегетаційного періоду в осередках можливе незначне наростання їх чисельності.

Міль мінувальна бурякова виявлена у деяких бурякосійних областях (Черкаська, Вінницька, Кіровоградська) на 12,6-28,0 обстежених площ з

допороговою чисельністю 2-3 гусениці на 1 рослину на 3-15% заселених фітофагами.

У поточному році відчутного збільшення чисельності молі міну вальної бурякової у більшості областей Степу і Лісостепу малоймовірно, проте необхідно постійно проводити спостереження за її розвитком.